

שְׁנִיָּהם ברשות. פ"ה כגון ברה"ר שלא ברשות כגון ששניהם רצים ברה"ר וקשה דהיינו מתנימין בפרק המניח (לעיל דף לב.) ונראה לפרש כגון שנכנס לאחר בע"ה שלא ברשות או ברשות דלית ליה לאסוקי אדעתיה כמו שנחנו לו רשות כמו כן נתנו לאחר רשות

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

שניהם ברשות. כגון ברה"ר או חצר השותפין או שנתן לו בעל הבית רשות ליכנס: או **שניהן שלא ברשות**. כגון שניהן רצין ברה"ר: הויקו. נדיים זה את זה ואפי' שלא במתכוין: **חייבין**. דנמוקין לא שני לן צין מתכוין לשאין מתכוין. והא דמתן בהמניח (לעיל דף לב.) שנים שהיו מהלכין ברה"ר והויקו זה את זה פטורין והוא הוה הויקו החוקו הוא ולא דק בלשניה: **דברשות פטור**. צין הויק דנדיים צין הויק דממלא ונדלא ידע ליה: **שהבאיש צעט נפילה**. דהוי חוק ממש ולא דמי לבור: **ומים נזיק**. כל חפצים ככלים דלא חייב צבור ^א (עלה מיטה אלא על נזקי בהמה) ושאר חפצים הויקו זו היא מיתמתן: **מאי איכא נמימור**. הא לית ליה מורס צור וממונו הוא ומשורו למדנו ולא פטור ציה כלים: **מגופו**. שהיה מלוכנך נטיט: **אכל מריחוס**. לאו גופיה הוא דסרחון דנפילה ממילא אחי לה ונפילה גרמא הוא שגורמת לסרחון שיצא: **צר קטנא הוא**. נפילה קמיימא ופיאך צא לידי מועד בשלמא גצי מועד דנגיחות איכא למימר כדלמריקן בפירקין דלעיל (דף מה).

דקטל וערק א"י בשאין מצריין את השור אי נמי שהחמו וזממי וזממין אכל זה לא עלה מן הצור מאליו משלם דמימור ערק ולא אין מצריין ולא החמו דמילתא דלית ליה קלא היא: **דחוא יוקא**. עשז על פי הצור וצא ללכוד ונפל דלחק נפילה לא איכיון ומיהו כופר שלא בזוונה משלם בנפילה אחרונה וע"פ שאין השור בסקילה ושמענין לרב (לעיל דף מד.) דלמיר פטור מזה ומזה ה"מ במועד לנגיחות בזוונה וערק לאגמא בראשונה ^א ונגמ ד' שלא בזוונה פטור ליה מנגזרות הכמות דכמיצה ^ב השור יסקל וגם בעליו וגו' כל זמן שאין השור בסקילה אין בעלים משלמין כופר אכל זה שלא הימה צו מיוצ סקילה כלל אין העדלתו אלא לכופר של שן ורגל בחצר הנזק לאוקמינן ^א [רגל שדרסה ע"ג מניקו בחצר הנזק דליכא כופר ברגל ואף על גב דשלא בזוונה הוא ואין השור בסקילה וזה"ל דחוא יוקא ונפל מולדה דשן היא דמתכוין להנאטחו ואי"ת משונה הוא ואין זו שן כיון דלייעד ליה אורחא הוא ולאוקמי לך נפילה אחרונה במתכוין והשור בסקילה לא מצינ דלגצי כוונה מס הוא וליכא כופר דהא כל כמה דלא חזי ירוקא לא אייעד: **ושמואל אמר**. לעולם בתם ומתנימין חזי כופר קאלמר ור' יוסי היא: עולא מוקים לה נמי בתם וכופר שלם: היינו דקטני **אציו** או צנו. דהוי קרן בחצר הנזק דמשלם כופר שלם אלא לשמואל דלמר חזי כופר מאי איידי כר': **מי ששנה זו**. רישא ברגן וסיפא רבי: **כולה רבי היא** וסיפא דוקא ורישא לא מידוק מניה הא סתמא חזק חייב דודאי סתמא נמי הויק חייב חזק פטור והאי דנקט ושמרו לחיוביה זק שלם קאלמר אס חזק שורו של בעל חצר הא סתמא חזי נזק: **בתנאי שור שהיה מתכוין** ^[מ.ט] מפרש אמאי נקט מתכוין לחבירו א"כ

^[מ.ט] מפרש אמאי נקט מתכוין לחבירו

א"כ

שלא גם אחר נכנס שלא ברשות ולכן חייבין כשהויקו זה את זה ואפי' הויקו שלא מדעת אבל אחד ברשות ואחד שלא ברשות האי"ה אית ליה לאסוקי אדעתיה צהאי ואס שלא מדעת הויקו ברשות פטור שלא ברשות חייב:

דחוא ירוקא ונפא. רש"י מוקי דהיא דהיה מתחבר בכותל ג' פעמים הראשונים לא הימה כוונה להתחבר אלא בזוונה להפיל על האדם ^א ופטור דקמני התם אהך אחרונה שהיה להתחבר והראשונות אהנו שנעשה ממך כך מועד ובהך אחרונה חשיב ליה משונה קאמ שהרג נפילה כותל ולכן לא נחשב מועד אלא מחמת הראשונות וזהו דוקא דחשיב משונה מה שנעשה להנאטחו ללכוד ירוקא או להתחבר ^א וגם מימה הוא לומר דהוי מועד בהפלת כותל אחרונה שהיה שלא בזוונה ^א על ידי הראשונות שהיו בזוונה ולפירושו צ"ל דהא דקאלמר הכא במועד ליפול על צני אדם צבורות לא הוזכר צני אדם אלא בשציל אחרונה דג' הראשונות לא חיישין אלא שיהא מועד יועשה אורחיה להפיל עזמו צבור ללכוד היק: **ושמואל אמר הלכתא ברבי**. ללכודה נראה דלהנאטא כשמואל דדיני וצ"ע דרבא ^א קאלמר לעיל הכנים שורו לאחר בעל הבית שלא ברשות וחפר צו צורות שיחין ומערות בעל השור חייב בנזקי חצר שמעמ אכל ברשות פטור ואי כרבי אפי' ברשות חייב דלרבי סתמא חייב בעל השור וכולה סוגיא דלעיל מסיק רבא כרגנן ואפי' נגצרו ברות ואפי' חנק עצמו ^א:

מעמא דאמר ליה שמרו. כולה קן סוגיא כרבא דלעיל דלר' זירא לא קשה כלל רישא לסיפא וכולה רבי היא והוי סתמא שניהם פטורין צין ברישא צין בסיפא דאין כל אחד מקבל עליו שמירת חבירו ולרגנו הא סתמא שניהם חייבים ^א: **אימא סיפא בו**. הכא לא משני נעשה ^א כדמשני בפרק

קמא דקדושין (דף ה:) גצי נתן הוא ^א ואמרה היא מקודשת נתנה היא ^א ואמר הוא אין מקודשת משום דהכא אית ליה שניא אחרונה דקאלמר תכרא אכל התם ליכא למימר תכרא דליכא פלוגתא במילתא ^א: ממילתא

ליה מקום בחצר והויא ליה חצר השותפין וקרן בחצר השותפין אינו משלם אלא חצי נזק: **בתנאי** ^א שור שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו ילדיה פטור מדמי ולדות ואדם שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו ילדיה משלם דמי ולדות כיצד משלם דמי ולדות ישמין את האשה כמה היא יפה עד שלא ילדה וכמה היא יפה משילדה אמר רבן שמעון בן גמליאל

^[מ.ט] מפרש אמאי נקט מתכוין לחבירו

בו א מיי פ"ה מהל' חובל ומזיק הלכה יא ופ"ו הלכה ג ועיין בהשנות ובנ"מ סמך סמך עשן סח טו"ש ע"מ סימן טע"ז ח"מ ק"י שעה סע"ה ודומן תכא סע"ף ח:

ב ב ב מיי פ"ו מהלכות מוקי ממון הלכה ה ועיין בהשנות ובנ"מ סמך עשן סח טו"ש ע"מ סימן טע"ז ח"מ ק"י שעה סע"ה ודומן תכא סע"ף ח:
ב ב ב מיי פ"ו מהלכות מוקי ממון הלכה ה ועיין בהשנות ובנ"מ סמך עשן טו"ש ע"מ סימן טע"ז ח"מ ק"י שעה סע"ף ח:
ב ב ב מיי פ"ו מהלכות מוקי ממון הלכה ה ועיין בהשנות ובנ"מ סמך עשן טו"ש ע"מ סימן טע"ז ח"מ ק"י שעה סע"ף ח:

^[מ.ט] מפרש אמאי נקט מתכוין לחבירו

רביו הנגאל

נפל השור ליבור והבאיש את מימיו, אוקמה רבא בשבאיש המים מנופו כגון שעבר, אבל הבאיש מריחו כגון שבאיש השור והבאיש המים מריחו רע שבו פטור, מאי טעמא גרמא בעלמא הוא וגרמא בנזקין לא מחייב. היה אביו או בנו בחיוב משלם הכופר, ואקשינן והא חם הוא וחס אינו משלם כופר, ואוקימנא במועד ליפול על בני אדם בבורות בעידן דחוי לן מועד שלא בזוונה חייב בכופר ופטור מן המיתה, והאי כיון דחוא ירוקא לא איכיון להויק אלא למיכל ההוא ירוקא לפיכך אינו חייב. שמואל ורעאל אוקמה לר' יוסי הגלילי, ופשוטה היא. איתמרי לה אמר הלכה בת"ק ושמואל אמר הלכה ברבי, וקיי"ל הלכתא כשמואל בדיני. אדם שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו ילדיה משלם דמי ולדות. כיצד משלם שמין האשה כמה הייתה יפה כול'.

מסורת הש"ס

א [לעיל ס: דל': א:] ב לעיל מד', א [לעיל סו: ב:] ד [לעיל די: וט"ז, א] ח אפי' צ"ל על המיתה אלא על מוקי בהמה, ו' בס"א: בראשונה, ו' עיין ר"מ, ח [שבתא בל, א] ו עיין כספר סוס פוטות, ו' ו עיין מוספות ב"מ מט. ד"ה כל הא"י, ו' צ"ל ואמר דחוא, ו' צ"ל ואמאי הא"י,

הגהות הב"ח

א נב' אהאין דלמי דאמר עד שקבל עליה בעל הבית נטירותא רישא רבנן פ"ז:

גליון הש"ס

נב' ריה"ה היא דאמר ב"ב קשה ל' לא להדיח אריט' כן כופר דשלם בשנות נזק טכר דנפל דף כו ע"ה וא"כ למאי דרין לנזוק ממה דלמר ריט' כן בטוק וגם ה"ל לומר בקיצור ריט' היא דלמר חם משלם כופר שלם ברשות הנזק וצ"ע:

מוסף תוס'

א. דשלא ברשות. ר"ס.
ב. דברשות. ר"ס.
ג. וערק לאגמא בראשונה, וברביעית הרג שלא בזוונה.
ד. אילת התחברך להנאטחו.
ה. ה. דהוא בתרואה.
ו. אלא ע"כ ברבא מתוקמא סוגין, הלכך על כרחך רישא לא אחיא למירק הא סתמא שניהם פטורין גם בעל השור, דמילתא דפשיטא היא דאף רבנן מרוד דבסתמא בעל השור פטור כדאמר רבא לעיל דמכנים לא קביל עליה נטירותא ברשות גם בסתמא לרבנן, וא"כ ע"כ רישא אחיא למירק הא סתמא חייב בעל החצר ורישא חזקא, וקשיא ורישא לסיפא. ר"פ. ועי' מהש"ל ומסר"ס.
ז. ודחי פירושו, טעמא דא"ל שמרו הא סתמא נעשה כמי שאמר ואני אשמרו וחיובי בעל החצר. דניט ישעיה בנטיטמק.
ח. [ו]הטעם דשניא דחבירה מן ששנה וכו' עדיפא משניא דנעשה, דנעשה מחסור ומוסיף קצת במשנה או בביייתא וחזי קצת כמו חסורי מחסרה, והוא ליה שניא דחוקא, משא"כ בחברה, ואצ"פ שגם הוא דחוק מ"מ נעשה יותר דחוק ממנו. שטה בשטמ"ק.

(א) [לעיל כא.], (ב) [לעיל
מט: לקמן נא.], (ג) גי'
דש"ל אמות, (ד) חוספתא
פ"ו, (ה) שקלים פ"ה ה"א
ביבמות קכא: [ע"ש],
(ו) ביבמות איתא חגיגה,
(ז) עירובין כב. [ע"ש],
(ח) [שמורת כא.], (ט) עיין
פרש"י לקמן נא: ד"ה טס,

1. בעל הבור ישלם כסף
 2. ישיב לבצעלו תזמת יתרה
 3. שמות כל ד'
 4. נבא אלהינו ואל
 5. יחדש אש לקני תאכל
 6. וסביביו נשערה מואד:
 7. תהלים 33
 8. אל נערץ בסוד
 9. וקושיים רבה ונורא על
 10. כל סביביו:
 11. תהלים פט ח
 12. הצור תמים פעלו כי
 13. דרכיו ממשט אל
 14. מאמנה ואין עול צדיק
 15. ויחשד הוא:
 16. בריים לב ד

(א) רש"י ד"ה לארומו
בה ארומו לרה"ר בגון
מקצה מקום מורשותו
לרה"ר דהוה ליה חופר:
(ב) ד"ה צרה"י הסמוכה
לרשות הרבים דהוה ליה
הפקיר כל"ל ומינות
גגון מפקה וכו' ומח:
(ג) תוס' ד"ה צרו וכו':
צקוטטרס לעיל
דקסבר:

א. דר' ישמעאל סבר
בור ברשותו פטור, וא"ת
במ"מ פטור הכבוד,
בשטמא מאן דפטור ברה"ר
היינו לפי שאין ההפירה
שלו, אלא בור ברשותו
בין ההפקיר רשותו ולא
ההפקיר בורו אפי' פטור.
ר"פ. ג. משום דאמר.
ד. א. והתם לא
שייך האי טעמא דהא לא
מפקיר רשותו כלל. ר"פ.
ז. ומאן דמליכ סבר אי
אפשר לצמצם כל כך. ר"פ.
ח. דהא בור ברה"ר לר' ע
פטור. רש"י.

בבבור ברשותו ו"ע פ
חייב דחתיב יבעל ו
בעלים קאמור רחמנא
התקלה אלא מאי זו
דקאמור ר"ע זהו בור
עלשלומוין ורב יוסף
עלמא אלא פליגי דמ
הבור אמר רחמנא ב
עסקינן כי פליגי בבבו
סבר יבור ברה"ר נמ
וכי יכרה א"ם על
לא כ"ש אלא שעל
כרייה באה לו ור"ע
כתב רחמנא כי יפר
הוא דסגי ליה בכס
יכסוי עד דטאיי
יכסי הוה אמרי
כספוי משום דעבד מ

נ. **ישור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא**

דהיינו טעמא משום דל"ל מורק
 כדשתי מלי זעיי שלא היה לו
 להתקרב כל כך אלל רשותי שמפול
 צנור: **אמר** ר' רב יוסף בולה
 דברי הכ"ה. לאו דוקא כולה אלל
 ירשא וסיפא דלקשי מיניהו אלל
 מניעתא דקמיני ברה"י ופסתוי לרשות
 הרבני חייב לא אחי אלל כדני
 ישמעאל: **בבב** דארווחי ארווחי
 ארה"ה. והשתא כולה דברי הכל ירשא
 כשלל הפקיר לא רשותו ולא צנור
 וסיפא דלרווחי ארווחי וניהו רב יוסף
 דר יהודה דעני הרחקת לא ממזיקא
 כדני ישמעאל: **דבר** שניצב
 בו. וז"ל אחתי מנא ליה הא ממ
 גנו צנאנו ור"ל דנימי צנאנו דבר
 עמנו לא היה רחוי לישל צנירשמי
 שקלים פ"ה הל"ז ע"ש. מלאך דמות
 דני מינא מדמנא לה:

דברכס: שעה ראשונה. שעדיין היא ראויה להיות חיה בתוך
 שהות שחלל נפשה אם ישנה שם: אחר לכן. כבר עלמה
 רחלים. אילו של יחזק: וזקן מנהיגו. אברהם: מלעזר בו.
 זו: נעזרה מאד. לשון חוט השערה: ונראה על כל מצינו.
 פהו חיי. יופקרו חיו וגופו שמורה אל הבריות למנוח:
 ארץ

א ב מיי פייג
מהלכות זקן ממון
ב סמג עשין סח
ג ח"מ סי' חי סעיף
ו:
מיי פייג שם הלכה
ג סמג שם פטו"ע
ד חז סעיף א וע"ש
בהגה"ה:
ה פטו"ע ח"מ סי'
חי סעיף ט:
מיי שם הלכה כג
סמג שם טור ש"ע
סעיף ז וסימן תז
סעיף א:

התהלך. קף על
 שאלו הכור של
 ו צריה; עשו
 בעלו והתחביר
 במקור (שמות כ)
 עשיל שריון. ועל
 וותם מתקבץ בן
 שותקן בן יבסמן
 (שם כב) אמר
 שערין יכל
 וכן כשיל, אכל
 ו שאנו יכלת לחות
 ון עלתה. ו
 היל של עלת תמות
 לקקן, דבר
 ורש זרע
 וכל של ורש
 ובר של הרלים
 וכל של תפק, דקן
 ורש. וזארה
 נביא אמר.
 לרע
 תמות (שם). מצטרב
 ורש עשילו
 ורש תחשטב. אף
 פ' כן מות נב.
 נחוליל. בצמא.
 דרו של מקס
 עס המסדיר
 חוט עשירה (שם).
 יבסיר. עס זקיקם
 חטרי (שם).

אלו
ים לאושין פטור.
נדרות כדכתיב (עזרא
) ואושיא יחיטו,
ל יסודותיה (איכה ד,
תרגו') ואכלת
תהא. מסר לו דליו.
ולו. [ערוך:] אמרה
יכר של רחלים נודמן
קן אחד מנהיגו. פי'
של רחלים, אילו של
דוקן אחד, אברהם.